

Віталій Олександрович Усатий,

кандидат юридичних наук,

Національний науковий центр

«Інститут судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса»

Міністерства юстиції України (докторант);

 <https://orcid.org/0009-0004-3325-4530>,

e-mail: usatii.v.o@gmail.com

**КРИМІНАЛІСТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ КРИМІНАЛЬНИХ
ПРАВопорушень у сфері господарської діяльності**

У статті наголошено, що група кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності є численною. Попри низку спільних ознак ці правопорушення залишаються доволі різноманітними як за особливостями предмета посягання, так і за способами вчинення, а також іншими характеристиками. На підставі узагальнення теоретичних підходів щодо криміналістичної класифікації кримінальних правопорушень обґрунтовано потребу застосування підходу, який у дослідженні правових явищ із використанням класифікаційного методу пізнання передбачає одночасне врахування кримінально-правових ознак, що вважаються базовими, і криміналістично значущих ознак. Розроблено класифікацію кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.

Ключові слова: кримінальне правопорушення, господарська діяльність, криміналістична класифікація, злочин, кримінальний проступок, економічна злочинність, банківська діяльність.

Оригінальна стаття

Постановка проблеми

Класифікація кримінальних правопорушень – це один із типових методів пізнавальної діяльності наук кримінально-правового циклу, що сприяє глибшому пізнанню явищ, визначенню їх іманентних ознак, окресленню перспектив їхнього подальшого розвитку. Криміналістична класифікація має на меті забезпечити диференціацію (систематизацію) кримінальних правопорушень на підставі таких ознак, які наділені вагомим криміналістичним значенням і тим самим сприяють формуванню криміналістичних характеристик, розробленню окремих криміналістичних методик [1, с. 324]. Також, як вказують учені, вона сприяє встановленню відповідних критеріїв, необхідних для диференціації криміналістичних методик і систематизації методичних рекомендації щодо видів, підвидів або груп злочинів [2, с. 165]. Таким чином, вагоме значення криміналістичної класифікації кримінальних

правопорушень у побудові науково обґрунтованих рекомендацій виявлення, розслідування та судового розгляду протиправних діянь і тих, що наділені вагомим рівнем суспільної небезпеки, актуалізує потребу постійного вивчення та вдосконалення цього криміналістичного вчення.

Вагомою загрозою для національної економіки, майнових прав і законних інтересів суб'єктів господарювання є кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності. Попри те, що їх дослідженню українські вчені приділяють пильну увагу, деякі проблеми досі залишаються поза їхньою увагою. Однією з таких ми вважаємо проблему криміналістичної класифікації кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.

Стан дослідження проблеми

Останнім часом до розробки криміналістичної класифікації кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності звертались В. Д. Пчолкін та І. В. Пашинська. У своїй роботі вони обґрунтували позицію, що як класифікаційні підстави мають обиратися найбільш значущі ознаки з точки зору дослідження механізму злочинної діяльності [3, с. 576].

В. А. Гагач свої дослідження присвятив проблематиці криміналістичної класифікації злочинів у сфері господарської діяльності, пов'язаних із підrobкою документів, наголосивши на її важливості в контексті теоретичного дослідження, а також протидії цим кримінально протиправним діянням [4, с. 140–141; 5].

Обґрунтував доцільність формування комплексної методики розслідування кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності, а також визначив перспективи побудови окремих методів розслідування С. С. Трач [6]. Класифікацію злочинів у сфері банківського кредитування розробляв С. В. Бондар [7]. С. А. Тюленев зробив внесок у класифікацію кримінальних правопорушень, пов'язаних із рейдерством [8]. Таким чином, науковці здебільшого приділяють увагу дослідженню окремих підгруп у групі кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності, акцентуючи увагу на потребі їх класифікації, необхідності врахування кримінально-правових і криміналістичних ознак. Ба більше, використання в наукових дослідженнях понять «економічна злочинність», «господарські злочини», «посягання у сфері економіки» вчергове засвідчує потребу вивчення та класифікації кримінальних правопорушень, що також дозволить їх відмежувати від суміжних явищ наук кримінально-правового циклу.

Мета і завдання дослідження

Метою статті є розроблення криміналістичної класифікації кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.

Досягнення поставленої мети забезпечено шляхом вирішення комплексу завдань, серед яких: 1) узагальнення наукових підходів щодо розуміння поняття і сутності кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності; 2) з'ясування критеріїв, які традиційно використовують учені під час криміналістичної класифікації, що сприяють вирішенню завдань, покладених на цей метод пізнавальної діяльності; 3) розроблення класифікації кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності.

Наукова новизна дослідження

З'ясовано, що група кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності є численною. Попри низку спільних ознак ці правопорушення залишаються доволі різноманітними як за особливостями предмета посягання, так і за способами вчинення, а також іншими характеристиками.

На підставі узагальнення теоретичних підходів щодо криміналістичної класифікації кримінальних правопорушень обґрунтовано потребу застосування підходу, який у дослідженні правових явищ із використанням класифікаційного методу пізнання передбачає одночасне врахування кримінально-правових ознак, що вважаються базовими, і криміналістично значущих ознак.

До головних класифікаційних критеріїв кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності віднесено: 1) вид економічних інтересів, яким завдано шкоди; 2) статус суб'єкта (у сфері господарських правовідносин), щодо якого вчинено кримінальне правопорушення; 3) тип застосованих знарядь і засобів; 4) вид господарської діяльності та галузь виробництва суб'єкта господарювання; 5) форму співучасті суб'єктів злочинів; 6) характерні ознаки особи злочинця; 7) спосіб учинення; 8) особливості предмета посягання та суспільні відносини, яким завдається шкода; 9) розмір спричиненої шкоди; 10) вид застосованого насильства; 11) правовий режим, упродовж дії якого вчинено кримінальне правопорушення; 12) вид наслідків, що настали. Додатковими критеріями запропоновано вважати: мету і мотиви, якими керувався винний або група осіб, що причетні до вчинення кримінального правопорушення, наявність підготовчих дій тощо.

Виклад основного матеріалу

У дослідженнях, предметом яких були окремі кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності або цілі групи, вчені використовують цілу низку термінів для їх позначення. Найбільш поширеними є, зокрема, «економічні злочини», «господарські злочини», «злочини у сфері підприємництва», «злочини у сфері банківської діяльності», «бюджетні злочини». Представники науки кримінального

права по-різному підходять до визначення зазначених понять, з'ясування їхньої сутності.

Наприклад, П. П. Андрушко пропонує господарські злочини розуміти як суспільно небезпечні посягання на охоронювані державою відносини у сфері господарської діяльності, пов'язаної з виробництвом суб'єктами господарювання товарів, а також іншої продукції, виконанням робіт, наданням послуг та посяганням на фінансову діяльність держави, відповідальність за які передбачена кримінальним законом. Серед них науковець виокремлює шість груп, а саме: 1) злочини, які посягають на встановлений порядок здійснення підприємницької діяльності та окремі її різновиди; 2) злочини, об'єктом яких є встановлений порядок виготовлення та використання документів у господарській діяльності; 3) злочини, що посягають на фінансову діяльність; 4) злочини, об'єктом посягання яких є встановлений порядок реалізації споживачам товарів і надання послуг; 5) злочини проти свободи підприємницької діяльності; 6) злочини, що посягають на відносини у сфері сільськогосподарського виробництва [9, с. 24].

Із часом підходи до розуміння їх сутності та класифікації дещо змінилися. Зокрема, злочини у сфері господарської діяльності В. М. Киричко, О. І. Перепелиця і В. Я. Тацій запропонували розуміти як умисні діяння у сфері господарської діяльності, які завдають шкоди суспільним відносинам, що формуються у зв'язку з виробництвом, розподілом, обміном і споживанням товарів, робіт, послуг [10, с. 403–405].

Заслугує на увагу класифікація злочинів у сфері господарської діяльності, запропонована Л. О. Нікітенко, яка класифікувала їх на чотири групи, зокрема: «1) злочини проти фінансових інтересів держави та інших учасників господарської діяльності; 2) злочини проти порядку зайняття підприємницькою та іншою господарською діяльністю; 3) злочини проти прав споживачів; 4) злочини проти порядку приватизації» [11, с. 90]. Таким чином, підходи вчених упродовж розвитку доктрини кримінального права змінювалися, ускладнювалися, водночас породжуючи певну дискусійність і спрощення.

Аналогічні процеси спостерігаються і у криміналістичній науці. Криміналістичне вчення про класифікацію кримінальних правопорушень також не позбавлене низки дискусійних аспектів. Передусім невирішеним залишається питання щодо того, чи необхідно розроблювати науково обґрунтовані рекомендації забезпечення дізнання у кримінальних проступках.

У контексті криміналістичної класифікації злочинів досі спостерігається плюралізм думок щодо визначення критеріїв, які слід покласти в основу розроблюваних класифікацій. О. В. Пчеліна узагальнює, що серед учених переважають три підходи. Прихильники першого переконані, що побудова криміналістичної класифікації можлива на

основі кримінально-правових ознак, покладених в її основу, другого – наголошують на доцільності використання тільки криміналістичних ознак, третього – пропонують використовувати одночасно і кримінально-правові, і криміналістичні критерії [12, с. 307]. Нам імпонує третій підхід, прихильниками якого є О. Н. Колесніченко, В. Ю. Шепітько, Б. В. Щур, В. О. Гусєва та інші вчені, адже слушними видаються аргументи про те, що «не можна обмежуватися у класифікаційних побудовах лише криміналістичними ознаками (критеріями), а необхідно виходити з кримінально-правової класифікації злочинів, яка у цьому плані є базовою» [2, с. 166]. Водночас, безумовно, ми не заперечуємо проти можливості здійснення криміналістичної класифікації кримінальних правопорушень суто за криміналістичними ознаками. Із цього приводу слід зауважити, що перспективною є пропозиція В. Д. Пчолкіна й І. В. Пашинської про використання елементів механізму кримінально протиправної діяльності як підстав для класифікації кримінальних правопорушень [3, с. 574–576].

Щодо конкретних критеріїв, покладених ученими в основу розроблених класифікацій, то вони є доволі різноманітними та численними. Наприклад, В. В. Тищенко в основу класифікації корисливонасильницьких злочинів поклав такі критерії, як-от:

1) індивідуальні характеристики особи злочинця, зокрема їх кількість, ступінь організованості, вік, стать, місце роботи, навчання, професія, захоплення, зв'язок із потерпілим тощо;

2) об'єкт (особа потерпілого та предмет посягання);

3) обстановка вчинення, зокрема особливості місця вчинення, час, інші елементи обстановки;

4) спосіб підготовки, вчинення та приховування;

5) результати та наслідки злочинної діяльності [13, с. 32–38].

С. С. Чернявський, досліджуючи злочинну діяльність у сфері банківського кредитування, зауважив, що в цій категорії кримінальних правопорушень можуть бути виокремлені такі підгрупи:

1) злочини, безпосередньо спрямовані на незаконне одержання банківських кредитів (передбачені статтями 190–192, 222 Кримінального кодексу України (далі – КК України));

2) кримінально карані діяння економічного спрямування, що завдають непрямої шкоди кредиторам або є способом підготовки, вчинення та приховування перших (статті 209, 218-1, 219 КК України);

3) інші злочини, що вчиняються винними задля досягнення злочинного результату, пов'язаного з отриманням банківських кредитів тощо (статті 200, 357, 358, 361, 362 КК України);

4) злочини, пов'язані із протиправною діяльністю службових осіб (статті 364, 366–370 КК України) [14, с. 11].

С. В. Бондар як послідовник наукових розвідок С. С. Чернявського запропонував класифікувати виокремлені ним злочини на:

«1) основні: безпосередньо спрямовані на незаконне одержання або привласнення банківських кредитів (статті 190–192, 222 КК України); 2) додаткові: виступають способами підготовки, вчинення та приховування перших (статті 209, 212, 218-1, 219 КК України); сприяють досягненню злочинного результату (статті 200, 357, 358, 361–363 КК України); пов'язані з протиправною діяльністю службових осіб (статті 364–370 КК України)» [7, с. 13–14].

С. С. Трач, окреслюючи перспективи побудови окремих методик розслідування кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності, запропонував таку їхню класифікацію:

1) за сферою господарської діяльності (галузева ознака): методика розслідування кримінальних правопорушень проти порядку обігу грошей, цінних паперів, інших документів; методика розслідування кримінальних правопорушень проти системи оподаткування; методика розслідування кримінальних правопорушень проти системи бюджетного регулювання; методика розслідування кримінальних правопорушень проти порядку переміщення предметів через митний кордон України; методика розслідування кримінальних правопорушень проти порядку зайняття підприємницькою та іншою господарською діяльністю; методика розслідування кримінальних правопорушень проти прав і законних інтересів кредиторів;

2) за кримінально-правовою (видовою) ознакою: методика розслідування базових кримінальних правопорушень (кримінальні правопорушення, визначені у розд. VII КК України); методика розслідування підпорядкованих кримінальних правопорушень (статті 190, 191 КК України); методика розслідування супутніх кримінальних правопорушень (статті 364, 366 КК України);

3) за іншими криміналістично значущими ознаками: залежно від специфіки окремих операцій у господарській сфері; залежно від елементів способу вчинення кримінальних правопорушень; залежно від характеристики предмета кримінального правопорушення тощо [6, с. 98–99]. Таким чином, дослідник в основу розробленої класифікацію поклав такі критерії: сферу господарської діяльності, особливості видового об'єкта суспільних відносин, а також такі криміналістично значущі ознаки, як елементи способу скоєння кримінальних правопорушень, характерні риси предмета кримінального правопорушення, специфіка операцій, що проводяться в господарській сфері тощо.

Принагідно зауважимо, що С. А. Тюленев при вивченні кримінальним правопорушень у сфері господарської діяльності, пов'язаних із протиправним посяганням на активи суб'єктів господарювання, запропонував класифікувати їх за особливостями безпосереднього об'єкта посягання; предметом злочинного посягання; видом господарської діяльності, який зазнав злочинного впливу; характером і

формою зовнішнього вияву слідів кримінально каранної діяльності; характером отриманого кримінально протиправного результату; особливостями суб'єктного складу, залученого до реалізації злочинного умислу; характером учинюваних рейдерами дій [8, с. 243].

Отже, підходи до класифікації є доволі різноманітними та не завжди засновані лише на використанні кримінально-правових або криміналістичних ознак чи одночасному врахуванні й тих, і інших. Щодо авторського підходу до вирішення головного завдання цього наукового дослідження, то ми вважаємо можливим провести криміналістичну класифікацію кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності на підставі таких критеріїв:

1) за видом економічних інтересів, яким завдано шкоди через учинення кримінальних правопорушень:

– кримінальні правопорушення, що завдають шкоди приватним економічним інтересам;

– кримінальні правопорушення, що посягають на публічні економічні інтереси;

2) залежно від статусу суб'єкта (у сфері господарських правовідносин), щодо якого вчинено кримінальні правопорушення:

– кримінальні правопорушення, вчинені проти окремих суб'єктів господарювання;

– кримінальні правопорушення у сфері захисту інтересів кредиторів;

– кримінальні правопорушення у сфері захисту інтересів споживачів товарів і послуг;

– кримінальні правопорушення у сфері захисту інтересів акціонерів;

– кримінальні правопорушення проти економічних інтересів держави;

– кримінальні правопорушення проти інтересів держави у сфері обігу товарів;

– кримінальні правопорушення проти інтересів держави у сфері обігу грошей;

– кримінальні правопорушення проти інтересів держави у сфері приватизації;

3) за типовими знаряддями та засобами, що використовуються з метою реалізації злочинного умислу:

– кримінальні правопорушення, вчинені з використанням підроблених документів;

– кримінальні правопорушення, скоєні з використанням сучасних комп'ютерних технологій;

– кримінальні правопорушення, вчинені з використанням банків;

4) за видом господарської діяльності та галузі виробництва суб'єкта господарювання:

- кримінальні правопорушення, вчинені у сфері незаконного використання бюджетних коштів;
  - кримінальні правопорушення, вчинені у сфері приватизації;
  - кримінальні правопорушення, вчинені у сфері паливно-енергетичного комплексу;
  - кримінальні правопорушення, вчинені у сфері зовнішньоекономічної діяльності;
  - кримінальні правопорушення, вчинені в агропромисловому комплексі;
  - кримінальні правопорушення, вчинені у фінансово-кредитній сфері;
  - злочини у сфері соціального страхування або захисту;
- 5) за формою співучасті суб'єктів кримінального правопорушення:
- учинені одноосібно;
  - вчинені групою осіб;
- 6) за індивідуальними ознаками особи злочинця:
- стать, вік, сімейний стан тощо;
  - рівень освіти і спеціальність;
  - досвід роботи;
  - причетність до суб'єкта господарювання (чи перебуває у трудових відносинах із суб'єктом господарювання, чи є власником частки (статутного капіталу), чи є службовою особою у сфері господарської діяльності);
- 7) за способом учинення;
- 8) за особливостями предмета посягання та суспільними відносинами, яким завдається шкода:
- кримінальні правопорушення, які посягають на встановлений порядок здійснення підприємницької діяльності;
  - кримінальні правопорушення, що посягають на фінансову діяльність, зокрема банківську;
  - кримінальні правопорушення, які посягають на встановлений порядок виготовлення та використання документів у господарській діяльності;
  - кримінальні правопорушення, що посягають на встановлений порядок реалізації споживачам товарів і надання послуг;
  - кримінальні правопорушення, які посягають на свободу підприємницької діяльності;
  - кримінальні правопорушення, що посягають на відносини у сфері сільськогосподарського виробництва;
- 9) за розміром завданої шкоди:
- кримінальні правопорушення, які завдали шкоди у великому розмірі;
  - кримінальні правопорушення, які завдали шкоди в особливо великому розмірі;

10) за видом застосованого насильства:

– кримінальні правопорушення, пов'язані із застосуванням насильства (наприклад, учинення рейдерських дій інколи поєднане із застосуванням насильства);

– кримінальні правопорушення, не пов'язані із застосуванням насильства;

11) за особливостями правового режиму:

– кримінальні правопорушення, скоєні під час правового режиму воєнного стану;

– кримінальні правопорушення, вчинені в умовах надзвичайного стану;

12) за видом наслідків, що настали у зв'язку із кримінально-правовою діяльністю:

– кримінальні правопорушення, які спричинили тяжкі наслідки;

– кримінальні правопорушення, які не спричинили тяжких наслідків.

Крім того, в основу криміналістичної класифікації можуть бути покладені ще й такі критерії, як мета і мотиви, якими керувався винний або група осіб, що причетні до вчинення кримінального правопорушення, наявність підготовчих дій тощо.

Висновки

Проведений аналіз дає підстави узагальнити, що група кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності є численною. Попри низку спільних ознак ці правопорушення залишаються доволі різноманітними як за особливостями предмета посягання, так і за способами вчинення

На підставі узагальнення теоретичних підходів щодо криміналістичної класифікації кримінальних правопорушень обґрунтовано потребу застосування підходу, який у дослідженні правових явищ із використанням класифікаційного методу пізнання передбачає одночасне врахування кримінально-правових ознак, що вважаються базовими, і криміналістично значущих ознак.

До головних класифікаційних критеріїв кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності віднесено: 1) вид економічних інтересів, яким завдано шкоди; 2) статус суб'єкта (у сфері господарських правовідносин), щодо якого вчинено кримінальне правопорушення; 3) тип застосованих знарядь і засобів; 4) вид господарської діяльності та галузь виробництва суб'єкта господарювання; 5) форму співучасті суб'єктів злочинів; 6) характерні ознаки особи злочинця; 7) спосіб учинення; 8) особливості предмета посягання та суспільні відносини, яким завдається шкода; 9) розмір спричиненої шкоди; 10) вид застосованого насильства; 11) правовий режим, упродовж дії якого вчинено кримінальне правопорушення; 12) вид наслідків, що

настали. Додатковими критеріями запропоновано вважати мету і мотиви, якими керувався винний або група осіб, що причетні до вчинення кримінального правопорушення, наявність підготовчих дій тощо.

Список бібліографічних посилань: 1. Шепітько В. Ю. Криміналістика : підручник. Київ : Ін Юре, 2010. 496 с. 2. Щур Б. В. Теоретичні основи формування та застосування криміналістичних методик : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2011. 407 с. 3. Пчолкін В. Д., Паши-нська І. В. Криміналістична класифікація злочинів у сфері господарської діяльності // Злочинність і протидія їй в умовах війни та у повоєнній перспективі: міждисциплінарна панорама : зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 19 квіт. 2024 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Кримінол. асоц. України. Вінниця : ХНУВС, 2024. С. 573–577. 4. Гагач В. А. Криміналістична класифікація кримінальних правопорушень в сфері господарської діяльності, пов'язаних із підрко-кою документів. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2024. № 1. С. 135–141. DOI: <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2024.1.22>. 5. Гагач В. А. Окремі питання криміналістичної класифікації криміналь-них правопорушень в сфері господарської діяльності, пов'язаних із під-робкою документів // Теоретико-прикладні проблеми юридичної науки на сучасному етапі реформування кримінальної юстиції : зб. тез Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 10 трав. 2024 р.) / Хмельницьк. ун-т упр. та права ім. А. Юзькова, Західний регіонал. наук. центр НАПрН України, ГО «Всеукраїнська асоціація кримінального права» та ін. Хмель-ницький : Хмельницьк. ун-т упр. та права ім. А. Юзькова, 2024. С. 9–11. 6. Трач С. С. Концепція методики розслідування кримінальних правопо-рушень у сфері господарської діяльності. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2021. Вип. 2, т. 2. С. 93–99. DOI: <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2021.2.2.16>. 7. Бондар С. В. Криміналістична ха-рактеристика кредитно-банківської діяльності та класифікація злочинів у сфері банківського кредитування. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право*. 2019. Вип. 18. С. 8–16. 8. Тюленев С. А. Кри-міналістична класифікація злочинів і кримінальних проступків, пов'яза-них із протиправними посяганнями на активи суб'єктів господарю-вання. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2024. Вип. 3 (106). С. 235–246. DOI: <https://doi.org/10.32631/v.2024.3.20>. 9. Андрушко П. Злочини у сфері господарської діяльності за чинним Кримінальним кодексом: проблеми систематизації, криміналіза-ції та декриміналізації. *Підприємництво, господарство і право*. 1998. № 12. С. 18–25. 10. Кримінальне право України. Особлива частина : під-ручник / за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. 4-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2010. 608 с. 11. Нікітенко Л. О. Щодо поняття та системи злочинів у сфері господарської діяльності. *Правничий часопис Донецького університету*. 2018. № 1. С. 84–91. DOI: <https://doi.org/10.31558/2518-7953.2018.1-2.11>. 12. Пчеліна О. В. Криміналістична класифікація

злочинів. *Право і суспільство*. 2014. № 6 (2). С. 304–309. 13. Тіщенко В. В. Концептуальні основи розслідування корисливо-насильницьких злочинів : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2003. 445 с. **14.** Чернявський С. С. Злочини у сфері банківського кредитування (проблеми розслідування та попередження) : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужки. Київ : Юрінком Інтер, 2003. 264 с.

Надійшла до редколегії 19.11.2024

Прийнята до опублікування 17.12.2024

Usatii V. O. Criminalistics classification of criminal offences in the field of economic activity

The article determines that the group of criminal offences in the field of economic activity is numerous, and despite a number of common features, it is still quite diverse both in terms of the specifics of the object of the offence and the methods of commission, as well as other features. In addition, the study analyses the typical approaches of criminal law scholars to the classification of crimes in the field of economic activity.

Based on the generalisation of theoretical approaches to the forensic classification of criminal offences, it is justified that there is a need to apply an approach which, in terms of studying legal phenomena through the use of the classification method of cognition, provides for simultaneous consideration of criminal law features which are considered to be basic and forensically significant features.

The generalisation of scientific approaches to the forensic classification of certain groups of criminal offences in the field of economic activity has made it possible to identify the basic grounds for their differentiation. With this in mind, the main classification criteria for criminal offences in the field of economic activity include: 1) the type of economic interests that have been harmed; 2) the status of the entity (in the field of economic relations) in respect of which the criminal offence was committed; 3) the type of tools and means used; 4) the type of economic activity and industry in which the entity is engaged; 5) the form of complicity of the perpetrators of the crime 6) characteristic features of the perpetrator's personality; 7) a method of commission; 8) the characteristics of the object of the offence and the social relations to which the damage is caused; 9) the amount of damage caused; 10) the type of violence used; 11) the legal regime during which the criminal offence was committed; 12) the type of consequences that occurred. Additional criteria are proposed to include the purpose and motives of the perpetrator or a group of persons involved in the commission of a criminal offence, the existence of preparatory actions, etc.

Keywords: criminal offence, economic activity, forensic classification, crime, criminal offence, economic crime, banking activity.

